

Yttrande över Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning (SOU 2025:17). LI2025/00674

Svenska kyrkan förvaltar mer än 460 000 hektar skog och cirka 46 000 ha jordbruksmark i hela landet genom de så kallade prästlönetillgångarna. All jordbruksmark är utarrenderad.

Svenska kyrkans förvaltning av prästlönetillgångarna ska vara etiskt försvarbar och i linje med kyrkans grundläggande värderingar. Förutom ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter på hållbarhet har därmed även andliga och existentiella värden beaktats i yttrandet.

Kyrkostyrelsen har i en skrivelse till kyrkomötet hösten 2025 föreslagit att förvaltningen ska utvecklas så att de andliga, ekologiska, sociala och ekonomiska dimensionerna av hållbarhet balanseras i förvaltningen. Förvaltningen föreslås vidare bedrivas i enlighet med en gemensam inriktning för att värna och främja flera värden samtidigt.

I Svenska kyrkans färdplan för klimatet finns mål som kopplar till såväl skogarnas och skogsbrukets klimatnytta som till att utveckla skogarnas biologiska mångfald, upprätta sociala och kulturella värden samt att säkerställa klimatanpassade skogsekosystem.

Svenska kyrkan arbetar med en handlingsplan med åtaganden i en försoningsprocess med det samiska folket för sitt agerande och koloniala arv gentemot det samiska folket. I handlingsplanen finns insatser som rör Svenska kyrkans markförvaltning och skogsbruk.

Svenska kyrkan driver frågan om rättvis handel genom bland annat Fairtrade. Fairtrade-systemet syftar till att skapa förutsättningar för anständiga arbets- och levnadsvillkor i produktionen av varor som importeras till Sverige. Genom Fairtrade förbättras villkoren för hushåll i länder med utbredd fattigdom som är beroende av jordbruket som inkomstkälla.

Svenska kyrkans synpunkter

Svenska kyrkan bedömer i detta yttrande kort förslaget påverkan i stort på skogsförvaltningen inom Svenska kyrkan.

Svenska kyrkan gör bedömningen att utredningens förslag skulle innebära viss ökad administration för skogsförvaltningen. Förändringen bedöms dock bli begränsad i omfattning

och därmed klart motiverad med tanke på syftet att leva upp till en lagstiftning med det angelägna syftet att motverka avskogning och skogsförstörelse.

Sammantaget bedöms förslaget inte utgöra ett hinder för att bedriva skogsbruket enligt nuvarande bestämmelser i kyrkoordningen eller att fortsätta utveckla den skogliga verksamheten enligt det förslag som kyrkostyrelsen nyligen har presenterat för kyrkomötet.

När det gäller jordbruk noterar Svenska kyrkan att betänkandet ger uttryck för oklarheter kring hur förordningen ska tillämpas vid till exempel restaurering av ängs- och betesmark, där dock kommissionen numera utkommit med vägledning om innebörden av jordbruksanvändning. Det är dock viktigt att dessa gränsdragningar hanteras på ett tydligt sätt.

Det kan finnas en kvarstående otydlighet om i vilka situationer det är förenligt med regelverket att uppodla åkermark som varit skogsmark. För att främja, och inte försvåra, jordbruket är det angeläget att förordningen tillämpas i linje med de bakomliggande syftena med såväl avskogningsförordningen och annan lagstiftning som ska värna naturvärden och livsmiljöer, när detta inte kan sägas orsaka sådan avskogning som förordningen avser att motverka.

Uppsala 25 juni 2025

På kyrkostyrelsens vägnar

Camilla Asp
Generalsekreterare

Karin Sarja
Avdelningschef